

جایگاه حسن نیت در توافقات پیش قراردادی در فقه اسلامی، قوانین موضوعه افغانستان و اصول حقوق قراردادهای اروپایی

محمد زکی علیزاده^۱، محمدمهدی کریمی نیا^۲، مجتبی انصاری مقدم^۳

^۱ دانش آموخته حوزه و دانشجوی دکتری حقوق خصوصی جامعه المصطفی (ص) العالمیه، پژوهشگر (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، طلبه و پژوهشگر حوزه علمیه قم

^۳ دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه میبد، مدرس دانشگاه و پژوهشگر

چکیده

کسی که اقدام به عمل حقوقی (مانند عقد یا ایقاع) یا عمل مادی که منشأ اثر یا آثار حقوقی است، نماید و به صحت عمل خود اعتقاد داشته باشد، اعتقاد او، حسن نیت نام نهاده می شود. در مقابل، هرگاه کسی در حین انجام دادن عمل حقوقی یا مادی، در صحت آن، شک (موضوعی یا حکمی) داشته باشد، فاقد حسن نیت پنداشته می شود. به عبارت دیگر، هرگاه شخص در حین عمل، در وضعی باشد که آن وضع، قادر به ایجاد سوء ظن نوعی (و نه شخصی) گردد، فرد مذکور، فاقد حسن نیت ارزیابی می گردد. بنابراین، کسی که ساعت طلا را به ثمن بخش می خرد نمی تواند مدعی داشتن حسن نیت گردد. بنابراین، اصل حسن نیت، طرفین را در گفتگوهای مقدماتی و توافقات مقدماتی، ملزم می کند تا برای رسیدن به هدف مشترک حقوقی، در نهایت صداقت، جدیت و شفافیت با یکدیگر همکاری داشته باشند و صادقانه به ارائه اطلاعات ضروری و لازم بپردازند. یعنی طرفین موظفند ضمن رعایت رازداری نسبت به اطلاعات محرمانه طرف مقابل و عدم مذاکره موازی، منافع یکدیگر را محترم بشمارند. حال سؤال اساسی که در اینجا پدید می آید این است که فقه اسلامی، قوانین موضوعه افغانستان و اصول حقوق قراردادهای اروپایی چه جایگاهی را برای اصل حسن نیت در قراردادهای پیش قراردادی قائل شده است؟ مقاله حاضر به هدف یافتن پاسخ پرسش فوق، جایگاه حسن نیت در توافقات پیش قراردادی را با روش توصیفی - تحلیلی مورد بررسی قرارده و ثابت کرده است که حسن نیت از منظر منابع مذکور، به عنوان یک قاعده کلی، در توافقات پیش قراردادی پذیرفته شده است.

واژه های کلیدی: حسن نیت، ارائه اطلاعات صحیح، رازداری، عدم مذاکره موازی، جدیت و شفافیت در گفتگوهای مقدماتی.